

*Hanna Batorowska, Halina Kosętko***E-Twinning, e-learning i projekt edukacyjny
wyzwaniem dla bibliotek szkolnych**

„E-learning wyzwaniem dla bibliotek”, „E-Twinning w szkolnej bibliotece” i „Projekty edukacyjne w bibliotekach pedagogicznych i bibliotekach szkolnych” to nazwy przedsięwzięć edukacyjnych, konkursów, konferencji i warsztatów mających na celu kreowanie wśród nauczycieli–bibliotekarzy postawy kreatywnej i aktywne wykorzystywanie przez nich nowoczesnych technologii informacyjnych w pracy z czytelnikiem, użytkownikiem informacji, uczniem. Głównym organizatorem tych projektów był Ośrodek Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów (OEliZK) w Warszawie. Współuczestniczył w nich także Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

Ogólnopolski konkurs „Projekty edukacyjne w bibliotekach pedagogicznych i bibliotekach szkolnych” ogłoszony został w grudniu 2007 r. Współorganizatorem konkursu był Internetowy Serwis „Biblioteka Pedagogiczna” (SBP), natomiast patronat merytoryczny powierzono IINiB AP w Krakowie. Kryteria konkursu opracowane zostały przez dr Hannę Batorowską i dr Barbarę Kamińską-Czubałę z tegoż Instytutu. Osoby te weszły w skład jury konkursowego wraz z dr Dorotą Grabowską i dr Iwoną Pugacewicz z IINiSB UW oraz z nauczycielami–bibliotekarzami Danutą Brzezińską z Bydgoszczy, Elżbietą Cegiełą z Wrocławia, Dagmarą Roszkowską z Piotrkowa Trybunalskiego, a także z przedstawicielem OEliZK Izabelą Rudnicką. Głównym celem konkursu było – jak założyli organizatorzy – aktywizowanie bibliotek pedagogicznych i szkolnych w zakresie planowania i podejmowania przedsięwzięć realizowanych w internetowych centrach informacji multimedialnej, jak również promocja pracy metodą projektową w celu wyłonienia i wyróżnienia najciekawszych projektów edukacyjnych zrealizowanych lub planowanych do realizacji w ICIM. Grażyna Gregorczyk, dyrektor OEliZK pisze: „bogactwo prezentowanej tematyki, atrakcyjna forma pracy metodą projektów, wartościowe rezultaty zrealizowanych projektów, liczne pomysły do wykorzystania jeszcze raz potwierdziły, jak twórczym i aktywnym środowiskiem są nauczyciele bibliotekarze”. Zwraca też uwagę na łączenie w wielu projektach tradycyjnych tematów z nowoczesnymi środkami i narzędziami dydaktycznymi, wykorzystywanymi do ich realizacji. Dorota Grabowska, członek jury konkursowego, podkreśla, że metody aktywizujące, jakimi jest projekt, sprzyjają wzrostowi efektywności w nabywaniu wiedzy,

w rozwiązywaniu problemów i wykonywaniu zadań praktycznych, w nabywaniu przydatnych umiejętności i kształtowaniu dobrych relacji w pracy zespołowej. Szczególną uwagę komisji konkursowej – w grupie prac wykonanych przez pracowników bibliotek pedagogicznych – zwróciły projekty zatytułowane: *W epoce klawiatury i kultury cyberprzestrzeni, ICIM kształci społeczność lokalną, Język ci członek najlepszy – o polszczyźnie w bibliotece, ICIM jako miejsce wspierające rozwój społeczeństwa informacyjnego, Bo ja się boję myszy!, Praca z komputerem – łatwa i przyjemna*. Natomiast w grupie prac wykonanych przez pracowników bibliotek szkolnych wyróżniono prace: *Tworzenie własnej książki w niekonwencjonalnej formie z wykorzystaniem ICIM, Spacerkiem po bibliotekach publicznych. Przewodnik, Nauka i zabawa w internetowym centrum informacji multimedialnej, Mój region – Podlasie, Bądź bezpieczny w Internecie, Krasowy unikat na skalę europejską w Zabrzu, Tu jest moje miejsce, tu jest mój dom, W poszukiwaniu Białej Damy – tworzymy elektroniczny katalog zamków i pałaców pogranicza polsko-niemiecko-czeskiego*. Wymienione prace zostały nagrodzone podczas zorganizowanej przez Instytut Badań w Oświacie II Krajowej Konferencji Nauczycieli Bibliotekarzy w Warszawie, w dniach 16–17 maja 2008 roku. Pokłosem konkursu było wydanie numeru specjalnego „Biblioteki w Szkole” (2009, nr 1) zatytułowanego: *Projekty edukacyjne w bibliotekach. Materiały z ogólnopolskiego konkursu zorganizowanego przez OEliZK 2007/2008* zawierającego płytę CD (*Projekty edukacyjne w bibliotekach pedagogicznych i bibliotekach szkolnych – internetowych centrach informacji multimedialnej*) opracowaną przez Bożenę Boryczkę.

Ogólnopolski konkurs „e-Twinning w szkolnej bibliotece” w ramach programu e-Twinning ogłoszony 1 października 2008 roku zorganizowany został przez Narodowe Biuro Kontaktowe Programu eTwinning w Polsce Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji oraz Ośrodek Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów w Warszawie. Celem konkursu było wyróżnienie projektów, których autorzy i uczestnicy wykazali się umiejętnością pracy w zespole, współpracą z innym zespołem, dzieleniem zainteresowań i rozwijaniem wzajemnego zrozumienia; umiejętnością łączenia treści wynikających w programów nauczania z tematem realizowanego projektu eTwinning; umiejętnością zbierania i selekcji informacji na określony temat; umiejętnością rozwijania różnych kompetencji: językowych, interkulturowych, przedmiotowych, technicznych; umiejętnością zaprezentowania zebranych informacji w wybranym języku obcym – języku współpracy w ramach zarejestrowanego partnerstwa; umiejętnością stosowania sprzętu komputerowego i innych urządzeń technicznych jako narzędzi edukacji zarówno w kontaktach ze szkołą partnerską, jak i podczas zajęć szkolnych; umiejętnością rozwijania kompetencji interkulturowych i językowych u wszystkich nauczycieli. Dlatego do podstawowych kryteriów oceny nadesłanych do OEliZK projektów e-Twinning zaliczono: innowacyjność i kreatywność projektu, jakość wspólnie wypracowanych zasobów, korzyści dla uczestników z każdej partnerskiej szkoły, interakcję pomiędzy szkołami partnerskimi podczas realizacji projektu, europejski wymiar projektu, integrację projektu z programem nauczania, sposób komunikacji i współpracy ze szkołą partnerską, trwałość projektu i możliwość przenoszenia go do innej szkoły, korzystanie z nowoczesnych technologii dostępnych w szkole. Komisja konkursowa „e-Twinning w szkolnej bibliotece” pracowała w następującym składzie: prof. dr hab. Halina Kosętko – przewodnicząca

Komisji Konkursowej, dyrektor IINiB UP w Krakowie oraz dr Hanna Batorowska i dr Barbara Kamińska-Czubała z tegoż Instytutu, prof. dr hab. Bogumiła Staniów z IINiB Uniwersytetu Wrocławskiego, Bożena Boryczka z OEliZK w Warszawie, Juliusz Wasilewski – redaktor naczelny miesięcznika „Biblioteka w Szkole”, Gracjana Więckowska – sekretarz Komisji Konkursowej, przedstawiciel Biura e-Twinning.

Wyróżniono projekty o nazwach: *Learn the World of professions, A small list of best-selling books, Nasi przyjaciele z Europy – średniowieczny manuskrypt, Inspiracje biblijne w malarstwie i kulturze europejskiej dawniej i dziś, Z baśnią w plecaku*. Niezależnie od udziału w konkursie „eTwinning w szkolnej bibliotece” i zajęcia II miejsca na krajowej liście laureatów, Narodowa Agencja programu e-Twinning w Polsce przyznała Zespołowi Szkół Ekonomiczno-Chemicznych w Trzebini Narodową Odznakę Jakości – Quality Label, za zrealizowany projekt „Learn the Word of Professions”. Kolejną Odznakę Jakości dla tegoż projektu przyznała Narodowa Agencja e-Twinningu w Turcji. W dniu 5–6 czerwca we Wrocławiu podczas konferencji „Kreatywne podejście do wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w edukacji szkolnej” odbyła się uroczysta ceremonia podsumowująca realizację krajowych konkursów w zakresie europejskiej współpracy szkół, w której udział wzięli między innymi dyrektorzy Narodowej Agencji e-Twinningu i Comeniusa w Polsce, Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, programu „Uczenie się przez całe życie”, przedstawiciele świata nauki i szkolnictwa w Polsce oraz wręczenie nagród laureatom konkursu, którzy wykazali się kreatywnością i innowacyjnym podejściem do nauki i nauczania.

Kolejną inicjatywą OEliZK z Warszawy jest zorganizowanie we wrześniu 2009 roku Ogólnopolskiej Konferencji „E-learning wyzwaniem dla bibliotek” adresowanej do szerokiego grona nauczycieli–bibliotekarzy, bibliotekarzy i pracowników naukowych związanych z bibliotekoznawstwem. Współorganizatorami konferencji było Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. Karola Wojtyły w Elblągu, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu. Patronat naukowy nad konferencją objęła prof. dr hab. Halina Kosętko z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Sesję poświęconą *e-learningowi w teorii* poprowadziła dr Hanna Batorowska, a w sesji na temat *E-learning w kształceniu i doskonaleniu nauczycieli* moderowanej przez prof. dr hab. Bogumiłę Staniów wystąpiła dr Barbara Kamińska-Czubała z referatem wprowadzającym w problematykę. W sesji prowadzonej przez Aleksandra Radwańskiego *E-learning w praktyce* przedstawione zostały referaty wprowadzające uczestników w zagadnienia poruszane w kolejnym dniu konferencji podczas warsztatów w pracowniach komputerowych.

Celem konferencji była promocja e-learningu, jako nowoczesnej formy nauczania–uczenia się bibliotekarzy w epoce społeczeństwa informacyjnego, omówienie stopnia wykorzystania nauczania zdalnego w procesie kształcenia przyszłych kadr bibliotekarskich oraz doskonalenia bibliotekarzy, prezentacja platformy zdalnego nauczania jako miejsca wymiany doświadczeń i współpracy dla bibliotekarzy, prezentacja platformy zdalnego nauczania jako narzędzia umożliwiającego wzbogacenie i rozszerzenie oferty usług bibliotecznych dostosowanej do potrzeb społeczeństwa informacyjnego (kursy, materiały do lekcji bibliotecznych), omówienie najpopularniejszych rozwiązań e-learningowych – prezentacja najpopularniejszych

komercyjnych i open-source platform e-learningowych, prezentacja wybranej platformy e-learningowej (Moodle), jej możliwości, specyfiki i technicznych możliwości, prezentacja praktycznego wykorzystania platform e-learningowych – przykłady dobrej praktyki. Konferencji towarzyszyły warsztaty komputerowe mające na celu przygotowanie uczestników do korzystania i samodzielnego tworzenia kursów zdalnych na platformie e-learningowej.

Przedstawione powyżej przedsięwzięcia OEliZK, nad którymi patronat merytoryczny objął IINiB Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie i w których uczestniczyli pracownicy tegoż Instytutu, potwierdzają dobrą praktykę współpracy pomiędzy uczelnią akademicką kształcącą bibliotekarzy a ośrodkiem, który zdając sobie sprawę ze szczególnej roli nauczycieli bibliotekarzy w budowie społeczeństwa opartego na wiedzy – jak podkreśla dyrektor OEliZK – przygotowuje dla nich bogatą ofertę szkoleń, seminariów i konferencji, a do priorytetów doskonalenia nauczycieli zalicza wspieranie bibliotek szkolnych i pedagogicznych w zakresie organizacji, prowadzenia i rozwoju multimedialnych centrów informacji oraz doskonalenie umiejętności nauczycieli bibliotekarzy w zakresie stosowania i wykorzystywania technologii informacyjnej w procesie tworzenia i prowadzenia szkolnych centrów informacyjnych.